

Základní škola sv. Voršily v Olomouci
Aksamitova 6, 772 00 Olomouc

Historie Univerzity Palackého v Olomouci

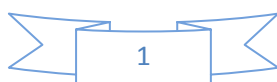
Závěrečná práce

Autor: Dáša Tesaříková, Alžběta Eichlerová

Třída: IX

Vedoucí práce: Mgr. Martin Nešpor

Olomouc 2009

OBSAH

Úvod	3
1. Založení	4
2. Vznik a obnovení	4
3. Přemístění univerzity do Brna a zase zpátky do Olomouce	5
4. 1851-1860	5
5. Po roce 1860	5
6. Obnovení	5
7. Únorový převrat	6
8. Vznik vysoké školy Pedagogické	6
9. Rektoři	
A. Jezuitská kolej	6
B. C. k. univerzita v Olomouci	6
C. C. k. univerzita v Brně	7
D. C. k. lycea	7
E. Františkova univerzita	7
F. Univerzita Palackého	7
10. Současnost	8
11. Univerzita v datech	8
Závěr	9
Resumé	9
Použitá literatura	9

Úvod

Univerzita Palackého stojí v Olomouci od roku 1573. Je to druhá nejstarší univerzita v českých zemích (první je Karlova univerzita) a na Moravě nejstarší. Univerzitu založili jezuité. Díky Marii Terezii se univerzita stala státní. V roce 1778 byla univerzita přemístěna do Brna a v roce 1782 byla přeložena zpět do Olomouce. Po návratu do Olomouce byla předělána na lyceum, později se z ní stala „Univerzita císaře Františka“. V roce 1860 byla Univerzita císaře Františka zrušena a v roce 1946 byla obnovena a pojmenována Univerzita Palackého.

V současné době patří do Univerzity Palackého v Olomouci osm fakult, na kterých studuje kolem 21 000 studentů a okolo 2500 zaměstnanců. Nachází se na ulici Křížkovského 8 v Olomouci.

1. Založení

Historie Univerzity začíná v roce 1566. Univerzita byla založena 22. prosince 1573. Byla výsledkem při rekatolizační snaze olomouckého biskupa Viléma Prusinovského z Víckova. Vilém pozval do Olomouce členy jezuitského řádu. Ti v roce 1566 v Olomouci založili svůj řádový dům - „kolej Tovaryšstva Ježíšova“ a postupně se k budově připojilo gymnázium, akademie, kněžský seminář, šlechtický konvikt a seminář sv. Františka Xaverského. Prvním rektorem byl Hurtado Pézer.

Jan Grodecký (nástupce biskupa Prusinovského) se zasloužil na povýšení jezuitské koleje na plnohodnotné vysoké učení. Římskoněmecký císař Maxmilián II. poskytl olomoucké koleji udělovat univerzitní grady (stupně).

Výuka začala až v roce 1576, kdy George Warr začal přednášet filozofii. V tomto roce se uskutečnil první zápis do univerzitní matriky. Než studenti nastoupili do školy, museli se podrobit tzv. depozicím, při kterém byli zbaveni neslušných mravů.

V roce 1578 byl zřízen v univerzitě papežský seminář nazývaný collegium nordicum. Univerzita se tak skládá z propojených učilišť a ubytovacích zařízení. Studium tvořil kurz filozofie a teologie.

2. Zánik a obnovení

Ve stavovském povstání (1618-1620) olomoucká univerzita zanikla. Obnovena byla roku 1621 po potlačení stavovského povstání. V letech 1642-1650 připravila švédská okupace univerzitu o knihovnu. Později se v Královské univerzitě ve Stockholmu ocitl olomoucký korektář – korex, který vznikl v roce 1142. Po třicetileté válce jezuité postavili barokní objekty pro účely řádu a univerzity (dva konvikty, školní budovu, chrám Panny Marie Sněžné, seminář svatého Františka).

Na univerzitě se úspěšně učila řada vědeckých předmětů matematika, fyzika, kartografie a hebraistika. Univerzitu vystudoval matematik Marcus Marci a historik Bohuslav Balbín.

Teologické zaměření se setkávalo s protesty moravské zemské šlechty, která prosadila, že zde bylo ustanovení císaře Karla VI. o zřízení stavovské akademie. Za vlády Marie Terezie se vysoké školství reformovalo s cílem podřídit je státní kontrole. Roku 1752 byl ustanoven řád studijních direktorů fakult.

21. července 1773 přešla univerzita pod státní správu, protože zrušili řád Tovaryšstva Ježíšova.

3. Přemístění univerzity do Brna a zase zpátky do Olomouce

24. května 1778 byla univerzita přemístěna do Brna kvůli nedostatku v řízení olomoucké univerzity a i tím, že Brno bylo hlavní město Markrabství moravského,

12. září 1782 byla univerzita přeložena zpátky do Olomouce. Zde však poklesla na tříleté liceum, protože císař Josef II. chtěl mít univerzity jenom v Praze, ve Vídni a v Lvově. V roce 1827 se z tříletého licea stala opět univerzita, kdy olomoucký arcibiskup Rudolf Jan (bratr císaře Františka I.) povýšil liceum na Františkovu univerzitu s filozofickou, teologickou, právníckou fakultu a medicínsko-chirurgickým studiem.

V roce 1848 vznikla akademická legie, které podpořila revoluční akce studentů ve Vídni. Díky tomu, že se studenti a učitelé účastnili činnosti politických spolků, tak „způsobili“ vznik německých i českých novin.

4. 1851-1860

V roce 1851 musela univerzita uzavřít filozofickou fakultu, kvůli nástupu neoabsolutismu a úbytku studentů. Začátkem školního roku 1855-1856 byla zrušena i právnícká fakulta a na to rakouský císař František Josef I. zrušil dne 17. května 1860 Františkovu univerzitu.

5. Po roce 1860

V Olomouci zůstala pouze teologická fakulta, která byla v listopadu 1939 uzavřena nacisty a do školního roku 1873-1874 i medicínsko-chirurgické studium. Žezla Františkovy univerzity byla předána Leopoldově a Františkově univerzitě v Innsbrucku, které roku 1998 věnovali univerzitě Palackého kopii žezla.

6. Obnovení

21. února 1946 přijalo Prozatímní Národní shromáždění Republiky československé zákon o obnovení univerzity pod názvem Univerzita Palackého s fakultami bohosloveckou, právníckou, lékařskou a filozofickou.

Rok na to byla Univerzita Palackého slavnostně otevřena s fakultami bohosloveckou, lékařskou, filozofickou a pedagogickou, která vznikla 9. dubna 1946. Prvním rektorem byl děkan Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně filozof a sociolog Josef Ludvík Fisher.

7. Únorový převrat

Únorový převrat v roce 1948 předznamenal zásadní změny v organizaci olomoucké univerzity, na níž došlo k mnoha perzekucím (pronásledovacím) zásahům proti studentům a pedagogům, ale protože Univerzita Palackého působila jenom krátce, tak postihly malý počet příslušníků.

8. Vznik Vysoké školy pedagogické

Zrušení Cyrilometodějské fakulty v roce 1950 zahájili organizační změny v 50. letech. Vznik Vysoké školy pedagogické v Olomouci v roce 1953 znamenal postupný zánik pedagogické a filozofické fakulty. V roce 1958 byla Vysoká škola pedagogická zrušena. V tomto roce se do Univerzity Palackého začlenily opět filozofická a nově přírodovědecká fakulta.

V květnu roku 1968 vznikla nová organizace vysokoškoláků (Svaz vysokoškolského studentstva Čech a Moravy), která v listopadu organizovala studentskou stávkou za obhajobu tzv. pražského jara. V tomto období, se pokusili o obnovení teologické fakulty, ta ovšem byla pouze pobočkou litoměřické teologické fakulty.

17. listopadu 1989 vystoupili studenti proti současnému komunistickému řízení, což vzešlo na popud pražských studentů a studenti ostatních fakult ČSSR se k nim přidali. S holýma rukama vyšli do ulic, aby vyjádřili svůj nesouhlas společenských situací v ČSSR.

9. Rektoři (pozn. nejsou tam všichni)

A. Jezuitská kolej

Peréz Hurtadus

Ximenius Petrus

Rumer Gregorius

Meridies Georgius

Kirchner Daniel

Anastasius Paulus

Molotoris Georgius

Zeidler Matthaeus

Waldt Joannes

Weis Georgius

Waldthausen Ferdinandus

Henndt Leopoldus

Stessl Jacobus,

Schmid Henricus

Capeta Joannes

Miller Joannes

Roller Joannes

Slezina Georgius

Heilmann Joannes

Peter Georgius

Tille Joannes

Gottschlich Carolus

Janowka Petrus

Thomas Ignatius

Hannalter Otto

Herssig Augustinus Franciscus

Schaumburg Norbertus

Slawiczek(Slavíček) Martinus

B. C. k. univerzity v Olomouci

Norbertus Schaumburg

Matyáš František Chorinský z Ledské

Hrabě Leopoldus Antonius Podstatský z Prusinovic

Ioannes Mathias Butz von Rolsberg

Antonius Minchwitz von Minckwitzburg

C. C. k. univerzity v Brně

SCHANZA Venceslaus

MONSE Josephus Vratisslaus

KARPE Franciscus Samuel

BÖHM Bernardus

D. C. k. lycea

Sebald Antonius

Niering Paulus Ferdinandus

Feichter von Feichtenthal Gottlieb

Wimmer Josephus Coelestinus

Bohm Bernardus

Rason Ioannes

Bartl Franciscus Conradus

Babor Joannes Venceslaus

Tschink Gaetanus

Polášek Franciscus

Fuger Maximilianus

Kestler Thomas

Fuger Maximilianus

Wikosch Martinus Joannes

Scholtz Henricus

Hartmann Carolus Philippus

Mosig Antonius Franciscus

Beidtel Ignatius

Waedele Dominicus

Knoll Josephus

Wagner Vincentius Augustus

Wittgens Josephus

Povondra Thomas Josephus

von Gapp Antonius

Reislin von Sontheim Joannes

Fuchs Joannes

Christ Thomas

Schwarzer Clemens Anton

Hochsmann Josephus

E. Františkova univerzita

Feigerle Ignatius

Waidele Dominicus

Horák Andreas

Mošner Franciscus Joannes

Mácha Joannes Evangelista

Scari Hieronymus von Cronhof

Hauser Franciscus

Wieser Franciscus Christianus

von Pachmann Theodorus

Jeitteles Andreas Ludovicus

Eichler Thomas

Koppel Joannes

Franz Fridericus

Mmalý Josephus

Kopecký Carolus Liborius

Kisser Josephus

Horny Antonius

Mikula Josephus

F. Univerzita Palackého

prof. PhDr. Josef Ludvík Fischer

prof. MUDr. Josef Hádlík

MUDr. DrSc. Jaromír Hrbek

doc. Eduard Mandřák

prof. RNDr. Josef Metelka

prof. MUDr. František Gazárek

prof. MUDr. Václav Švec

prof. MUDr. Jaromír Kolařík

prof. PhDr. Josef Jařab

prof. RNDr. Lubomír Dvořák

prof. MUDr. PhDr. Jana Mačáková

prof. MUDr. PhDr. Jana Mačáková
prof. RNDr. Lubomír Dvořák

10. Současnost

V dnešní době vlastní UP osm fakult:

Cyrilometodějská teologická fakulta

Filozofická fakulta

Přírodovědecká fakulta

Lékařská fakulta

Pedagogická fakulta

Fakulta tělesné kultury

Právnická fakulta

Fakulta zdravotnických věd

Studuje zde přes 21 000 studentů.

11. Univerzita v datech

V roce 1573 až 1773 nesla název Jezuitská univerzita. Byla rozdělena na gymnázium, filozofickou a teologickou fakultu.

V letech 1778 –1782 byla univerzita přechodně přeložena do Brna. Nazývala se Státní univerzita.

V roce 1782 byla univerzita přeložena zpět do Olomouce. Byla zařazena ve školském systému níž - na lyceum.

Ze dne 17. 5. 1860 byla univerzita zrušena císařským nařízením. 21. 2. 1946 byla obnovena zákonem. Nazývala se Univerzita Palackého v Olomouci.

Byla rozdělena na bohosloveckou, právnickou, lékařskou a filozofickou fakultu. V roce 1950 byla bohoslovecká fakulta zrušena.

V roce 1990 byla obnovena Cyrilometodějská teologická fakulta.

Závěr

Toto téma jsme si vybrali, protože máme rády historii (dějepis) a díky této absolventské práci jsme poznali další kus olomoucké historie. Díky univerzitě je v Olomouci více mladých lidí a díky tomu, že je Olomouc univerzitní město, tak je známější.

Resumé

In this work is to the full report itemized history Olomouc university Palackeho. Surely you intrigue, what gun with university before more than 200 flight. Very ours surprise, that was university in the year 1778-1782 in Brno. Writing this work was for us big experience.

Použitá literatura

1. Wikipedia. Seznam rektorů Univerzity Palackého v Olomouci. Dostupné z www: <http://encyklopedie.seznam.cz/heslo/487112-seznam-rektoru-univerzity-palackeho-v-olomouci>
2. Historie a současnost olomoucké univerzity
Dostupné z www: <http://www.upol.cz/odkazy/o-univerzite/historie-a-soucasnost/#c146>